

Eiropas Savienības
Padome

Luksemburgā, 2017. gada 19. jūnijā
(OR. en)

10197/17

MOG 42
CFSP/PESC 514
IRAQ 5

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsekretariāts

Datums: 2017. gada 19. jūnijs

Saņēmējs: delegācijas

Iep. dok. Nr.: 10196/17 MOG 41 CFSP/PESC 513 IRAQ 4

Temats: Padomes secinājumi par Irāku
- Padomes secinājumi (2017. gada 19. jūnijs)

Pielikumā ir pievienoti Padomes secinājumi par Irāku, ko Padome pieņēma savā 3551. sanāksmē 2017. gada 19. jūnijā.

PADOMES SECINĀJUMI PAR IRĀKU

Ārlietu padome, 2017. gada 19. jūnijs

1. ES augstu novērtē premjerministra Al Abadi vadītās Irākas valdības un Irākas drošības spēku nozīmīgos panākumus, ko tie pēdējo mēnešu laikā guvuši militārajā kampaņā pret *Da'esh*. Šo panākumu kulminācija bija lielākās daļas rajonu atbrīvošana Mosulas pilsētā, kas ir būtisks šķērslis ceļā uz *Da'esh* sakāvi Irākas teritorijā. ES uzsver ieguldījumu, ko ir sniegusi globālā koalīcija, atbalstot Irākas valdību cīņā pret *Da'esh*, un joprojām pilnībā atbalsta globālās koalīcijas vispusīgu iesaisti, tostarp cīņā pret vardarbīgu ekstrēmismu un terorismu saskaņā ar starptautiskajām tiesībām. ES atzīst Irākas tautas upurus, ko tā nesusi, lai sakautu *Da'esh*. ES atzinīgi vērtē Irākas valdības centienus militārās kampaņas laikā aizsargāt civiliedzīvotājus un aicina Irākas drošības spēkus arī turpmāk militārajā kampaņā visā Irākā civiliedzīvotāju aizsardzībai pievērst maksimālu uzmanību. ES kategoriski nosoda *Da'esh* pastāvīgo brutalitāti un klajos cilvēktiesību un starptautisko humanitāro tiesību pārkāpumus, tostarp neselektīvus uzbrukumus, slepkavības un ar konfliktu saistītu seksuālo vardarbību. ES ir dziļi noraizējusies arī par Irākas spēkiem piedēvētajiem cilvēktiesību pārkāpumiem un vardarbību. Tā atzinīgi vērtē Irākas federālās valdības un Kurdistānas reģionālās valdības apņemšanos ātri izmeklēt visas apsūdzības un aicina saukt vainīgos pie atbildības pārredzamā procesā.

2. Šajā Irākas vēsturei kritiskajā brīdī ES atkārtoti pauž nesatricināmu atbalstu Irākas vienotībai, suverenitātei un teritoriālajai integritātei un savu stingro un aktīvo apņēmību saglabāt Irākas sabiedrības etniski, reliģiski un konfesionāli daudzveidīgo raksturu, tostarp aizsargāt tās minoritāšu grupas. Lai sasniegtu mērķi izveidot kopīgu skatījumu par valsts nākotni, tagad ir būtiski, lai irākieši gan valsts, gan vietējā mērogā uzsāktu iekļaujošu izlīguma procesu. ES atzinīgi vērtē Irākas politisko vadītāju centienus veicināt politisko reformu un izlīgumu un mudina visas puses savstarpējas izpratnes un kompromisa garā turpināt virzību uz nacionālo izlīgumu. Šajā ziņā būtisks ir starptautiskās sabiedrības pastāvīgs ilgtermiņa atbalsts. Būtu jāatbalsta arī tāda izglītība, kas veicina atvērtību pret daudzveidību.
3. ES uzskata, ka Irākas iedzīvotāju vispārējām interesēm vislabāk kalpo dialogs un sadarbība, ka jāizvairās no vienpusējiem pasākumiem un ka visi atklātie jautājumi jāatrisina konsensa ceļā, balstoties uz Irākas konstitūcijas pilnīgu piemērošanu. ES aicina Irākas federālo valdību un Kurdistānas reģionālo valdību balstīties uz savu veiksmīgo sadarbību drošības jomā, kāda bija Mosulas atbrīvošanas kampaņā, un uzsākt konstruktīvu dialogu par visiem problemātiskajiem jautājumiem visās politikas un ekonomikas jomās, tostarp par apstrīdētām iekšējām robežām. ES arī aicina visas iesaistītās puses Irākas Kurdistānas reģionā meklēt kopīgus risinājumus un atjaunot tā demokrātisko iestāžu darbību, tostarp sarīkojot reģionālās vēlēšanas.
4. ES uzskata, ka ir būtiski, lai Irākas valdība gūtu reālus panākumus politisko reformu jomā, kas dotu iespēju panākt pilnīgu nacionālu izlīgumu, kas balstītos uz taisnīgumu un atbildību, reāli funkcionējošas demokrātijas principiem, tiesiskumu, cilvēktiesību ievērošanu un patiesu pilsoniskās sabiedrības iesaisti. ES aicina ātri īstenot Irākas nacionālo rīcības plānu attiecībā uz sievietēm, mieru un drošību. ES atzinīgi vērtē un atbalsta Irākas valdības reformu centienus un aicina visus vadošos Irākas politiķus piešķirt prioritāti nacionālajām interesēm un atbalstīt valdības īstenotos reformu, izlīguma un stabilizācijas centienus, tostarp pirms nākamgad gaidāmajām parlamenta un provinču vēlēšanām, kurām būtu jānotiek pārredzamā veidā un jāatbilst demokrātijas standartiem. Visos procesos jānodrošina sieviešu, jauniešu un minoritāšu iesaiste.

5. ES arī pauž vislielākās bažas par humanitāro situāciju un atzīst visu Irākas iestāžu, Apvienoto Nāciju Organizācijas un citu starptautisko partneru nozīmīgos centienus sniegt humāno palīdzību un atbalstu pārvietotajām un konflikta skartajām personām. ES atkārtoti pauž, ka gan konflikta laikā, gan attiecīgā gadījumā pēc konflikta beigām ir svarīgi, lai konfliktā iesaistītās puses nodrošinātu civiliedzīvotāju aizsardzību un ievērotu starptautiskās tiesības, tostarp starptautiskās humanitārās tiesības un starptautiskās cilvēktiesības. ES arī uzsver, ka steidzami jānodrošina droša un netraucēta humānās palīdzības piekļuve visā teritorijā, no karadarbības bēgošu civiliedzīvotāju aizsardzība, neatliekamas medicīniskās palīdzības piekļuve cilvēku dzīvības glābšanai un karā ievainoto cilvēku evakuācija, kā arī iekšēji pārvietoto personu netraucēta atgriešanās, tiklīdz viņi varēs droši atgriezties mājās. Ir nepieciešams pastiprināts atbalsts tiem, kuri cietuši no seksuālas un ar dzimumu saistītas vardarbības, un ar konfliktiem saistītas seksuālās vardarbības. Ir būtiski, lai visas Irākas iestādes nodrošinātu, ka drošības pārbaudes procedūras pilnībā atbilst valsts un starptautiskajiem tiesību aktiem, un lai nometnes saglabātu savu humanitāro un civilo raksturu. Ņemot vērā pašreizējo finansējuma nepietiekamību Apvienoto Nāciju Organizācijas humānās palīdzības plānā, ES uzsver, ka ir steidzami nepieciešams, lai visa starptautiskā sabiedrība palielinātu savu humāno atbalstu, ņemot vērā vajadzības visā Irākā. ES un tās dalībvalstis ir bijušas starptautiskās humānās palīdzības sniedzēju pirmajās rindās un arī turpmāk solidarizēsies ar Irākas iedzīvotājiem, sniedzot humāno palīdzību tiem, kam tā visvairāk vajadzīga, un saskaņā ar humanitārajiem principiem.

6. Lai nodrošinātu ilgtermiņa stabilitāti Irākā, ES uzskata, ka ir svarīgi, lai Irākas valdība un politiskie vadītāji ierosinātu un atbalstītu pārejas tiesiskuma procesu. Tam jāietver pasākumi, lai sauktu pie atbildības *Da'esh* un lai nodrošinātu atbildību par cilvēktiesību pārkāpumiem, tostarp par kara noziegumiem, noziegumiem pret cilvēci un genocīdu, kā arī par pārkāpumiem pret personām, kas pieder pie minoritāšu grupām. Pierādījumi par šiem noziegumiem ir jāsaglabā, un šie pārkāpumi ir jādokumentē. ES un tās dalībvalstis ir gatavas atbalstīt Irākas valdību šajā procesā. Šajā ziņā īpašu interesi joprojām izraisa jautājums par ārvalstu kaujiniekiem teroristiem, īpaši par tiem, kuri atgriežas. Būtiska joprojām ir sadarbība un informācijas apmaiņa ar attiecīgajām iesaistītajām personām juridiski atbilstošā veidā un izmantojot piemērotus saziņas kanālus. ES aicina Irāku pievienoties Starptautiskās Krimināltiesas Romas statūtiem. ES arī aicina Irākas iestādes garantēt pārredzamu juridisku prasību procesu, ar kura palīdzību zudušos īpašumus var atdot to patiesajiem īpašniekiem. ES arī uzsver, ka ir svarīgi īstenot programmas, lai demobilizētu, reintegrētu un izglītotu bērnus, kuri ir bijuši savervēti bruņotos grupējumos, un atzīmē, ka bērni vienmēr ir cietušie, kuriem vajadzīgs institucionāls, sociāls un sabiedrības atbalsts. ES ir pret nāvessoda izmantošanu jebkādos apstākļos. Tā aicina Irākas federālo valdību ieviest moratoriju nāvessoda izpildei un aicina arī Kurdistānas reģionālo valdību atjaunot moratoriju, lai galu galā atteiktos no nāvessoda.
7. ES atzinīgi vērtē Irākas valdības centienus izpildīt prasības, kas izriet no tās rezerves vienošanās ar SVF. ES uzsver, ka steidzami ir vajadzīgas finanšu un ekonomikas reformas, kas ļautu Irākai uzsākt ekonomikas atjaunotni, rekonstrukciju un stabilu ekonomisko un sociālo attīstību. ES ir gatava arī turpmāk sniegt ieguldījumu Irākas ekonomikas atjaunotnes centienos un aktīvi atbalsta Irākas iestāžu darbu, kas vērsts uz to, lai uzlabotu sabiedriskos pakalpojumus, stiprinātu iekļaujošu pārvaldību, apkarotu korupciju un nodrošinātu vienādas tiesības visiem irākiešiem neatkarīgi no viņu etniskās izcelsmes, dzimuma, reliģiskās ticības vai pārliecības, kā tas paredzēts Irākas konstitūcija. ES mudina Irākas iestādes paātrināt finanšu un ekonomikas reformas. Tā ir gatava ciešā koordinācijā ar SVF un Pasaules banku atbalstīt Irāku reformu īstenošanas procesā, kas vajadzīgs, lai stiprinātu un dažādotu ekonomiku, kā rezultātā uzlabosies iespējas darbvietu radīšanai, tostarp jauniešiem, tiks veicināta pārvietoto personu atgriešanās un tiks sniegts ieguldījums vietējo komūnu stabilizēšanā, palielinot to izturētspēju. ES atzinīgi vērtē EIB un Irākas centienus pabeigt savas sarunas par pamatnolīgumu, lai atvieglinātu ilgtermiņa aizdevumu atbalsta sniegšanu Irākai. ES joprojām stingri atbalsta ANO palīdzības misijas Irākā (*UNAMI*) pilnvaras.

8. ES uzsver, cik svarīga stabilitātei atbrīvotajās teritorijās un visā valstī ir drošība un tiesiskums. Ir ļoti svarīgi, lai drošības aģentūras uzlabotu attiecības ar civiliedzīvotājiem. Šajā nolūkā ES un tās dalībvalstis Irākai jau sniedz atbalstu drošības sektorā, tostarp nodrošinot policijas apmācību un atbalstot terorisma apkarošanas struktūras un izlūkošanas aģentūras, kā arī nodrošinot militāro apmācību, ko divpusēji sniedz dažas dalībvalstis. ES centīsies panākt saskaņotību ar citiem starptautiskajiem partneriem, lai labāk apmierinātu Irākas iestāžu vajadzības. Atbildot uz Irākas iestāžu lūgumu, ES apsver izvietot ES konsultāciju un palīdzības grupu drošības sektora reformai, lai sadarbībā un saskaņotībā ar citiem starptautiskajiem partneriem palīdzētu reformu centienos.
9. Atbrīvotajās teritorijās līdz šim ir atgriezies 1,8 miljoni iekšzemē pārvietotu personu. ES atzinīgi vērtē šo svarīgo sasniegumu. ES uzskata, ka atbrīvoto teritoriju stabilizācija un droša, ar informāciju nodrošināta, brīvprātīga un nediskriminējoša iekšzemē pārvietotu personu un bēgļu atgriešana atbilstoši starptautiskajiem aizsardzības standartiem ir izšķirošas Irākas ilgtermiņa stabilitātei. Stabilizācijas centieni ir jāvada irākiešiem, taču tiem jābūt starptautiskās sabiedrības, tostarp Apvienoto Nāciju Organizācijas, atbalstam un saskaņojumam. Tāpēc ES aicina Irākas valdību, veidojot dialogu ar visiem attiecīgajiem dalībniekiem un pilnībā ņemot vērā intereses, kas ir skartajām kopienām, tostarp minoritātēm, piemēram, jezīdiem, kristiešiem un turkmēņiem, nodrošināt faktisku drošību, iekļaujošu pārvaldību un pamatpakalpojumu sniegšanu atbrīvotajās teritorijās, lai sekmētu iekšzemē pārvietotu personu atgriešanos savās mājās un efektīvi novērstu demogrāfisku manipulāciju mēģinājumus. Ar šiem pasākumiem papildinās pašreizējos centienus atjaunot pamatpakalpojumus un iespējas sagādāt sev iztikas līdzekļus, tostarp izmantojot Apvienoto Nāciju Organizācijas Attīstības programmas finansējuma instrumentus stabilizācijai. Sekmīgi centieni šajā jomā ļaus irākiešiem atgriezties un palikt mājās, tādējādi samazinot pārvietošanas radīto spiedienu uz kaimiņvalstīm. ES aicina Irākas valdību turpināt sadarbīties, lai atvieglotu cieņpilnu, drošu un organizētu Irākas valstspiederīgo atgriešanu viņu izcelsmes valstī atbilstoši starptautiskajām tiesībām, tostarp cilvēktiesībām un Irākas saistībām, kā pausts partnerības un sadarbības nolīgumā. Padome arī mudina Komisiju un Augsto pārstāvi turpināt saziņu ar Irākas federālo valdību par migrācijas jautājumiem, kurā būtu jāietver visi tās aspekti un kurai vajadzētu būt savstarpēji izdevīgiem, kopīgiem centieniem.

10. ES un tās dalībvalstis ir vieni no lielākajiem līdzekļu devējiem stabilizācijas procesā un ir gatavas pastiprināt atbalstu. ES aktīvi piedalās globālās koalīcijas stabilizācijas centienu koordinēšanā, tostarp kā tematiskais koordinators sprāgstvielu apdraudējuma mazināšanai.
11. ES atzinīgi vērtē Irākas pēdējā laika diplomātisko iesaisti ar saviem kaimiņiem. ES mudina visas reģiona valstis uzturēt šos centienus, lai atbalstītu Irākas vienotību, suverenitāti un teritoriālo integritāti, un uzņemties konstruktīvu lomu, atbalstot stabilitātes un samierināšanās procesu Irākā un plašākā reģionā. ES uzsver, ka Irākas un tās kaimiņvalstu labklājībai ir svarīgi uzlabot reģionālo ekonomisko sadarbību.
12. Ievērojot reģionālo stratēģiju attiecībā uz Sīriju un Irāku, kā arī *Da'esh* draudiem, ES joprojām ir cieši apņēmusies atbalstīt Irāku tās centienos atgūties no pašreizējās krīzes, jo īpaši īstenojot partnerības un sadarbības nolīgumu ar Irāku, kad tas tiks pilnībā ratificēts, tostarp sadarbību demokrātijas un cilvēktiesību, tirdzniecības un ieguldījumu, un migrācijas jomā visos aspektos.
13. Pamatojoties uz šiem secinājumiem, Padome aicina Augsto pārstāvi un Eiropas Komisiju pienācīgā laikā iesniegt elementus ES stratēģijai attiecībā uz iesaisti ar Irāku.